

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/4942
Karar No : 2016/3785

REKABET KURUMU
Tarih : 13.03.2017
Sayı : 1698

Davacı : Kilitbahir Deniz Nakliyat ve Turizm Ticaret Ltd. Şti.
Vekili : Av. Ezgi TÜRK
Rumeli Cad. No:75, Ay Apt. K:5, D:10 Nişantaşı / İSTANBUL
Davalı : Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent / ANKARA
Vekili : Av. Nuran İNAN - Aynı adreste

Davanın Özeti : Çanakkale Boğazı'nda yolcu ve araç taşımacılığı yapan firmaların, alternatif ulaşımın olmadığı bölgede tekelleştikleri ve fahiş fiyat uyguladıkları iddiası üzerine başlatılan önaraştırma sonucunda alınan 23.09.2010 tarih ve 10-60/1256-470 sayılı Rekabet Kurulu kararının davacı şirkete ilişkin kısmının; gerçekleştirilen faaliyetlerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık oluşturmadığı, Kilitbahir İskelesi'nde sadece bir adet iskele rampasının bulunduğu, gemilerin boş sefer yapmasının önüne geçmek, hareket saatlerinde anlaşmazlık yaşamamak, hizmet arzında istikrar sağlayarak tüketicinin haklarını korumak, altyapı imkânlarının daha etkin kullanılmasını sağlamak amacıyla havuz sisteminin uygulandığı, inceleme sırasında fiyatların fahiş olmadığı ve fiyat tespitine ilişkin bir uyumlu eylemde bulunulmadığının tespit edildiği, aynı hat üzerinde farklı teşebbüslerin faaliyet göstermesinin ortak hareket etmeyi zorunlu hâle getirdiği, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet verilmesi gerektiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Fiyat anlaşması niteliğindeki havuz anlaşması ve uygulamasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen örnekler ile uyum gösterdiği, havuz sisteminin uygulanmasının zorunluluk arz etmesi ve tüketici yararına olmasının 4. madde kapsamında bir hukuka aykırılığı ortadan kaldırmayacağı, ihlalin oluşturduğu zararlı etkilere nazaran yararlı etkilerin fazla olması durumunda Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet tanınabileceği, bu kapsamda ihlalin ekonomi üzerinde olumlu etkiler doğurması ve bu etkilerin tüketiciye yansımaları gerektiği, piyasa unsurlarının tamamının rakip teşebbüsler tarafından belirlenmesi anlamına gelen havuz anlaşmasının rekabeti zorunlu olandan daha fazla kısıtlaması sebebiyle muafiyet tanınamayacağı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ramazan DEMİREL'in Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Aydın KURTULUŞ'un Düşüncesi : Dava; "3- a) Çanakkale Boğazının güneyindeki Kilitbahir hattında Erdemler Nakliyat Turizm Petrol Ürünleri Liman İşletmeciliği Tersanecilik İnş. Tic. Ltd. Şti. ve Kilitbahir Deniz Nakliyat Tur. Tic. Ltd. Şti. arasında geçmişte

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/4942
Karar No : 2016/3785

yapılan havuz anlaşmasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğuna,

b) Bahse konu anlaşmaya aynı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyet tanınamayacağına,

c) Bu nedenle Kanun'un 9/3. maddesi uyarınca pazara yeni girecek teşebbüslerle bu türden işbirliklerine gidilmemesi yönünde anılan şirketlere görüş bildirilmesi hususunda Başkanlığın görevlendirilmesine" ilişkin 23.09.2010 tarih ve 10-60/1256-470 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 27. maddesinin (a) bendinde, "bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukuki işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlâllere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idari para cezaları uygulamak" Rekabet Kurulu'nun görevleri arasında sayılmıştır.

Aynı Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiş, "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde ise, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi hâlinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasında mevcut bilgi ve belgelerden; Çanakkale Boğazının güneyindeki Kilitbahir hattında Erdemler Nakliyat Turizm Petrol Ürünleri Liman İşletmeciliği Tersanecilik İnş. Tic. Ltd. Şti. ve Kilitbahir Deniz Nakliyat Tur. Tic. Ltd. Şti. arasında geçmişte yapılan havuz anlaşmasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edecek şekilde hizmet pazarlarının paylaşılması sonucunu doğurduğu anlaşılmakta olup; davacı hakkında, sabit olan bu duruma iştirak etmiş olması nedeniyle tesis edilen dava konusu işlemde anılan Kanun hükümlerine aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Dava, Çanakkale Boğazı'nda yolcu ve araç taşımacılığı yapan firmaların, alternatif ulaşımın olmadığı bölgede tekelleştikleri ve fahiş fiyat uyguladıkları iddiası üzerine başlatılan

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/4942
Karar No : 2016/3785

önaraştırma sonucunda alınan 23.09.2010 tarih ve 10-60/1256-470 sayılı Rekabet Kurulu kararının davacı şirkete ilişkin kısmının iptali jstemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bu Kanun'un amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş; 3. maddesinde, teşebbüs, "piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler" olarak tanımlanmış; 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş; 6. maddesinde de, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanımının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş; Kanun'un 16/2. maddesinde ise, bu Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği sabit olanlara Kanun maddesinde belirtilen miktarda para cezası verileceği kurala bağlanmış bulunmaktadır.

4054 sayılı Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde ise, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi hâlinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanun'un "Kurulun Yetkileri" başlıklı 2. Bölümü altında yer alan "ihlâl son verme" başlıklı 9. maddesinde ise, "Kurul, ihbar, şikâyet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya re'sen bu Kanunun 4, 6 ve 7'nci maddelerinin ihlâl edildiğini tespit ederse ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine bu Kanunun Dördüncü kısmında belirtilen hükümler çerçevesinde, rekabetin tesisi ve ihlâlden önceki durumun korunması için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları kapsayan bir kararı bildirir.

Meşru bir menfaati olan gerçek ve tüzel kişiler şikâyette bulunabilir.

Kurul, birinci fıkraya göre bir karar almadan önce ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine ihlâl ne şekilde son vereceklerine ilişkin görüşlerini yazılı olarak bildirir.

Kurul, nihai karara kadar ciddi ve telafi olunamayacak zararların ortaya çıkma ihtimalinin bulunduğu durumlarda ihlâlden önceki durumu koruyucu nitelikte ve nihai kararın kapsamını aşmayacak şekilde geçici tedbirler alabilir." düzenlemesine yer verilmiştir. Kanun'un 27. maddesinin (a) bendinde, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukukî işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlâllere son verilmesi için

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/4942
Karar No : 2016/3785

gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idarî para cezaları uygulamak Rekabet Kurulu'nun görevleri arasında sayılarak; 40. maddesinde, Rekabet Kurulu'nun re'sen veya kendisine intikal eden başvurular üzerine doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için önaraştırma yapılmasına karar vereceği, önaraştırma yapılmasına karar verildiği takdirde önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportörün elde ettiği bilgileri, her türlü delilleri ve konu hakkındaki görüşlerini Kurul'a yazılı olarak bildireceği; 41. maddesinde, önaraştırma raporunun Kurul'a teslimini takiben Kurul'un elde edilmiş olan bilgileri değerlendirerek soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar vereceği belirtilmiş; 43., 44., 45., 46. ve 47. maddelerinde ise Kurul'un soruşturmaya başlaması hâlinde uygulanacak idari usul çerçevesinde delillerin toplanması, tarafların bilgilendirilmesi, tebligat ve cevap verme ve sözlü savunma toplantısına ilişkin kurallara yer verilmiştir.

Kanun'un bu düzenlemelerine göre, soruşturma açılmasına yeterli bilgi ve belge varsa doğrudan soruşturma açılmasına karar verilebileceği, doğrudan soruşturma açılmasına yetecek bilgi ve belge bulunmadığı hâllerde ise daha fazla bilgi veya belge elde edebilmek için önaraştırma yapılabileceği ve önaraştırma yapmakla görevlendirilen raportörün elde ettiği bilgi ve deliller ile önaraştırma raporunun Kurul'ca değerlendirilerek soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar verilebileceği, bu iki karar türünden birini verme hususunda Rekabet Kurulu'nun takdir yetkisinin bulunduğu ve bu yetkinin 4054 sayılı Kanun'un 1. maddesinde belirtilen amaçları gerçekleştirme hedefi doğrultusunda kullanılması gerektiği açıktır.

Bu bağlamda, önaraştırma sonucunda rekabet kurallarını ihlâl eden eylem, karar ve anlaşmaların söz konusu olmadığı hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde ortaya çıkması hâlinde Kurul'ca soruşturma açılmamasına karar verileceği, ancak önaraştırma sonucu elde edilen bilgi ve delillerin bu sonuca ulaşmaya elverişli olmaması veya yetersizliği hâlinde ise soruşturma açılmasına karar verilmesi gerektiği konusunda duraksamaya yer yoktur.

Başka bir anlatımla, ihbar ve şikâyet başvurularında ileri sürülen iddia ve deliller ile re'sen araştırma sonucunda elde edilen bilgi ve bulguların noksan olduğu ve dolayısıyla önaraştırmaya konu edilen olayın soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı yönünde kesin bir kanaate ulaşmaya yetecek ölçüde aydınlatılmadığı hâllerde, Kurulca soruşturma açılmasına karar verilerek 4054 sayılı Kanun'un 43. ve devamı maddelerinde düzenlenen idari usulün uygulanması sonucunda yapılacak değerlendirmenin 48. maddede öngörülen nihai kararlar sonulandırılması gerekir.

Aksi takdirde rekabet kurallarının ihlâl edildiğine ilişkin iddialar açıklığa kavuşmadan soruşturma açılmaması yönünde alınan kararın rekabetin korunması amacına hizmet etmeyeceği kuşkusuzdur.

Ancak, bununla birlikte, ihlalin tespit edilememesi ve önaraştırma aşamasında ihlal konusu olayın tamamen açıklığa kavuşturulması imkânının varlığı ihtimalinde; ihlalin soruşturma açılmasını gerektirmeyecek ölçüde hafif olması ve/veya soruşturma açılmadan da ihlalin tüm etkileri ortadan kaldırılabileceği ya da ihlalin tüm etkileriyle sona erdirilmiş ve anti-rekabetçi zararın telafi edilmiş olması veya yapısal engeller ve yasal düzenlemeler nedeniyle

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/4942
Karar No : 2016/3785

rekabete tam olarak açılmamış pazarlarda ihlal oluşturabilecek davranışların tespit edilmesi hâlinde, Kurul'un soruşturma açılmasına gerek olmaksızın Kanun'da öngörülen diğer tedbirlere başvuruabileceği de açıktır.

Dosyanın incelenmesinden; Çanakkale Boğazı'nda yolcu ve araç taşımacılığı yapan firmaların birlikte ve fahiş fiyat uyguladıkları, alternatif ulaşım imkânı olmayan hatlarda tekelleştikleri ve söz konusu pazar gücünü kötüye kullandıkları iddiaları üzerine başlatılan önaraştırma sonucunda alınan dava konusu Kurul kararı ile; Çanakkale Boğazı'nın güneyindeki Kilitbahir-Çanakkale hattında Kilitbahir Deniz Nakliyat Turizm Tic. Ltd. Şti.'nin (Kilitbahir Ltd.) tek başına faaliyet gösterdiği, 2003 yılından başlayarak üç dört yıl boyunca Kilitbahir-Çanakkale hattında Erdemler Nakliyat Turizm Petrol Ürünleri Liman İşletmeciliği Tersanecilik İnş. San. Tic. Ltd. Şti. (Erdemler) ile ortaklaşa havuz sistemi altında çalışıldığı, Kilitbahir Ltd. yetkilileri tarafından bu durumun açıkça dile getirildiği, Kilitbahir Muhtarlığı tarafından da söz konusu teşebbüsler arasında havuz anlaşması yapıldığının ifade edildiği, daha sonra Erdemler'in iskele kullanım hakkı sözleşmesi hükümlerine aykırı olarak Kepez-Çanakkale hattında faaliyet göstermeye başladığı gerekçesiyle sözleşmesinin feshedildiği, Boğaz'ın kuzeyinde olduğu gibi güneyinde de firmaların gerek altyapı imkânlarını daha etkin kullanmak, gerekse hizmet arzında sürdürülebilir bir istikrar yaratmak gibi gerekçelerle bir araya gelerek ortak kararlar aldıkları ya da havuz anlaşması yoluna gittikleri, Erdemler'in hatlardan çekilmesinin ardından son bulan, piyasa unsurlarının tamamının rakip teşebbüsler tarafından belirlenmesi anlamına gelen havuz anlaşmalarının, piyasadaki rekabeti zorunlu olandan daha fazla kısıtladığı, bu sebeple teşebbüslerin Kanun'un 5. maddesi ile sağlanan muafiyetten yararlanamayacağı, ancak, söz konusu teşebbüslerin pazar güçlerinin düşük olması dikkate alınarak, Gelibolu-Çardak hattı ile benzer şekilde soruşturma açılmasına gerek olmadığı belirtilerek Kilitbahir-Çanakkale hattında Erdemler ve Kilitbahir Ltd. arasında geçmişte yapılan havuz anlaşmasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğuna, bahse konu anlaşmaya aynı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyet tanınamayacağına, bu nedenle Kanun'un 9/3. maddesi uyarınca pazara yeni girecek teşebbüslerle bu türden işbirliklerine gidilmemesi yönünde anılan şirketlere görüş bildirilmesi hususunda Başkanlığın görevlendirilmesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Önaraştırma kapsamında incelenen teşebbüsler arasında uygulanan havuz sisteminde; maliyetlerin her şirketin kendisine ait olmakla birlikte günlük hasılatın söz konusu şirketler arasında paylaşıldığı, feribot ve vapurların hareket saatlerin belirli bir sıraya göre düzenlendiği, Kilitbahir-Çanakkale hattında da Erdemler'in faaliyet gösterdiği dönemde havuz sisteminin uygulandığı, günlük hasılatın beşte birinin Erdemler'e verildiği ve Erdemler pazardan ayrıldıktan sonra uygulamanın sona erdiği anlaşılmaktadır.

Davacı şirket tarafından, gerek altyapı imkânlarını daha etkin kullanmak, gerekse hizmet arzında sürdürülebilir bir istikrar sağlamak amacıyla havuz sisteminin uygulandığı, aynı hat üzerinde farklı teşebbüslerin faaliyet göstermesinin ortak hareket etmeyi zorunlu kıldığı belirtilerek kendilerine 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet tanınması

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2010/4942
Karar No : 2016/3785

gerektiği ileri sürülmüş ise de, piyasa unsurlarının tamamının rakip teşebbüsler tarafından belirlenmesi anlamına gelen havuz sisteminin rekabeti zorunlu olandan daha fazla kısıtladığı görüldüğünden 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet tanınmamasında hukuka aykırılık bulunmamıştır.

Bu durumda; Çanakkale Boğazı'nın güneyindeki Kilitbahir-Çanakkale hattında Erdemler Nakliyat Turizm Petrol Ürünleri Liman İşletmeciliği Tersanecilik İnş. San. Tic. Ltd. Şti. ve Kilitbahir Deniz Nakliyat Tur. Tic. Ltd. Şti. arasında geçmişte yapılan havuz anlaşmasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğu, bahse konu anlaşmaya aynı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyet tanınamayacağı, bu nedenle Kanun'un 9/3. maddesi uyarınca pazara yeni girecek teşebbüslerle bu türden işbirliklerine gidilmemesi yönünde anılan şirketlere görüş bildirilmesi hususunda Başkanlığın görevlendirilmesi yönünde tesis edilen dava konusu Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; davanın **REDDİNE**, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 128.50.-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.800,00.-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi hâlinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 18.11.2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	Zümrüt	Dr. Hasan	Doç. Dr. Gürsel	Fatih Mehmet
ÖZGÜR	ÖDEN	GÜL	ÖZKAN	ALKIŞ

Yargılama Giderleri	:	
Toplam Harç	:	64,50.-TL
Posta Gideri	:	64,00.-TL
Toplam	:	128,50.-TL

